

АНОТАЦІЯ

Сумбаєва Л.П. Забезпечення економічної безпеки закладів фахової передвищої освіти. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 21.04.02 – економічна безпека суб'єктів господарювання. – Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК», Київ, 2021.

Дисертація присвячена удосконаленню теоретичних і методичних засад економічної безпеки закладів фахової передвищої освіти та наданню практичних рекомендацій щодо розробки рейтингу закладів фахової передвищої освіти задля оцінювання їх економічної безпеки.

Уперше запропоновано методичний підхід до розрахунку рейтингу закладів фахової передвищої освіти задля оцінювання їх економічної безпеки, який дає можливість на основі інтегрального показника, ґрунтуючись на інформації, отриманій з відкритих джерел та представленої адміністрацією таких закладів, оцінити відповідність діяльності встановленим законодавством нормативам, потребам ринку праці та очікуванням споживачів освітніх послуг.

Удосконалено класифікацію функціональних складових системи економічної безпеки закладів фахової передвищої освіти, яка, крім загальновідомих (інтелектуальна, фінансова, нормативно-правова, інформаційна, технологічна, технічна), включає також академічну безпеку, під якою запропоновано розуміти відповідність діяльності закладу фахової передвищої освіти акредитаційним вимогам, в тому числі академічній свободі та доброчесності.

Доопрацьовано комплексний підхід до оцінювання впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на діяльність закладів фахової передвищої освіти шляхом проведення опитування чотирьох категорій респондентів: здобувачі освіти, їх батьки, працівники закладів та роботодавці, результати якого, на відміну від аналогічних, дозволили виявити рівень обізнаності щодо існуючих рейтингів закладів освіти, зацікавленості у створенні рейтингу досліджуваних закладів та визначити критерії, на основі яких може здійснюватись ідентифікація загроз їх діяльності.

Удосконалено науково-методичний підхід до оцінювання економічної безпеки закладів освіти, який, на відміну від існуючих, включає три напрями: оцінювання економічної безпеки суб'єктів господарювання, оцінювання якості освітніх послуг, оцінювання впливу державного регулювання на економічну безпеку закладів освіти, що сприятиме ідентифікації загроз їх діяльності та розробці заходів щодо їх нейтралізації.

Систематизовано джерела інформації для інформаційно-аналітичного забезпечення розрахунку рейтингу закладів фахової передвищої освіти задля оцінювання їх економічної безпеки, шляхом їх поділу на відкриті (інформація знаходиться у відкритому доступі) та закриті (інформація надається адміністрацією), що дозволить зменшити загрозу віднесення закладу фахової передвищої освіти до невідповідної групи.

Доповнено змістову складову основних категорій: «економічна безпека», «економічна безпека закладів освіти», «економічна безпека закладу фахової передвищої освіти», а також запропоновано авторські поняття «академічна безпека» та «забезпечення економічної безпеки закладу фахової передвищої

освіти», що, на відміну від інших, забезпечує системний підхід до розробки концептуального підходу до забезпечення економічної безпеки закладу фахової передвищої освіти.

Ключові слова: економічна безпека, економічна безпека закладу фахової передвищої освіти, академічна безпека, забезпечення економічної безпеки закладу фахової передвищої освіти, рейтинг, інформаційно-аналітичне забезпечення.

SUMMARY

Sumbaieva L. Ensuring economic security of institutions of professional higher education. - Manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the candidate of economic sciences on a specialty 21.04.02 - economic safety of subjects of managing. - Higher educational institution "University of Economics and Law" KROK ", Kyiv, 2021.

The dissertation is devoted to improvement of theoretical and methodical bases of economic safety of establishments of professional higher education and rendering of practical recommendations on development of a rating of establishments of professional higher education for an estimation of their economic safety.

For the first time, a methodological approach to calculating the rating of vocational higher education institutions to assess their economic security, which allows on the basis of an integrated indicator, based on information obtained from open sources and provided by the administration of such institutions, to assess compliance with labor standards, labor market needs and expectations of consumers of educational services.

Improved classification of functional components of the economic security system of vocational higher education institutions, which, in addition to well-known (intellectual, financial, regulatory, informational, technological, technical) also includes academic security, which is proposed to understand the compliance of vocational higher education institutions including academic freedom and integrity.

A comprehensive approach to assessing the impact of external and internal threats on the activities of vocational higher education institutions has been refined by conducting a survey of four categories of respondents: students, their parents, employees and employers, the results of which, unlike similar ones, revealed awareness of existing ratings, interest in creating a rating of the studied institutions and to determine the criteria on the basis of which the identification of threats to their activities can be carried out.

Improved scientific and methodological approach to assessing the economic security of educational institutions, which, in contrast to existing ones, includes three areas: assessing the economic security of economic entities, assessing the quality of educational services, assessing the impact of government regulation on economic security of educational institutions. their activities and the development of measures to neutralize them.

The content component of the main categories has been supplemented: "economic security", "economic security of educational institutions", "economic security of a professional higher education institution", and the author's concepts "academic security" and "economic security of a professional higher education institution" have been proposed. unlike others, provides a systematic approach to developing a conceptual approach to ensuring the economic security of the institution of professional higher education.

Keywords: economic security, economic security of the institution of

professional higher education, academic security, ensuring the economic security of the institution of professional higher education, rating, information and analytical support.